

**КЕНДО
– ДРЕВНА ВЕШТИНА
МАЧЕВАЊА**

СПОРТИСТИ СА ДУШОМ САМУРАЈА

У основи самурајевог хероизма и пожртвовања у бојевима, производилог из осећања оданости свом господару – шогуну, налази се “бушидо” – етички кодекс који је и поред разних промена у Јапану и протока векова опстао. У њему су садржани многи религиозни, филозофски и естетски елементи којих се прави вежбачи кенда и данас придржавају.

Кендо је древна вештина мачевања произашла из дуге и богате историје Јапана. Реч је о вештини којом су владали самураји, а свој процват доживела је у доба шогуната Токугава, од 17. до 19. века. С временом она је модификована и њена намена је од ратничке и освајачке претворена у такмичарску. Другим речима, постаје спорт који је, осим Јапанаца, освојио људе широм планете. Међутим, само једна његова страна, можда чак и мање важна, јесте вежбање са бамбусовим штапом где поштујући правила или боље речено строге кодексе, имате за циљ да победите противника. Оно на чему Јапанци инсистирају јесте да се међу вежбачима шири права суштина и дух те вештине који подразумева да вежбајући кендо човек тренира свој ум и тело и да дисциплинује свој карактер градећи специфичан однос према животу и смрти. Тиме су се свакодневно руководили и ратници прошлости – самураји.

■ МИРИСИ ИСТОРИЈЕ

Он је мачевалац с репом косе везаним на врху главе, спреман да се бори с десетином непријатеља. Он је ратник са слике или екрана, у црном оклопу, с кацигом на глави украшеном крилима и с маском на лицу. Видимо га како се бори до последњег даха, док замак нестаје у пламену, или како смирено клечи на безгрешном татамију да би отровни бодеж забио у леву страну своје утробе. Гледајући га данас очима људи са Запада, он нам изгледа сасвим егзотично и толико далеко од нас, чак више него неки паладин из доба европског витештва, још чуднији од мандарина царске Кине или шамана из татарских степа. (Ричард Стори, “Живот самураја”)

У основи самурајевог хероизма и пожртвовања у бојевима, производилог из осећања оданости свом господару – шогуну, налази се “бушидо” – етички кодекс који је опстао и поред разних промена у Јапану и протока векова. У њему су садржани многи религиозни, филозофски и естетски елементи којих се прави вежбачи кенда и данас

придржавају. О томе разговарамо са председником Кендо савеза Србије Ђурицом Тројановић и Биљаном Тројановић, мајсторима кенда.

“Ни у једном другом спорту нема такве дисциплине и реда као у кенду. Он од вас захтева да имате поштовање према учитељу, према осталим вежбачима, према сали у којој се налазите и према себи самоме. Кендо вас учи много тога, како да будете чвршћи, како да многе препреке са којима се сусрећете у животу лакше и боље савладате. Све то научићете уколико желите дубље да уђете у филозофију кенда, али је за то потребно да пређете тежак пут”, кажа Биљана.

Опрема коју носе кендо вежбачи, иначе варијација оне коју су носили самураји, састоји се из много делова који морају да се облаче и носе према прецизно утврђеном редоследу. *Квати* је јакна, горњи део опреме, *хакама* – дугачки хаљетак, *до* – заштитник груди, *таре* – заштитник појаса, *мен* – кацига и *коте* – постављене рукавице. Цена једног комплекта опреме, са мачевима, износи од 1.100 до 1.200 евра.

“Оног момента када сте обукли опрему, без обзира на то што сте још у свлачионици, сматра се да је тренинг почео. У салу се улази са благим наклоном при коме гледате право испред себе. Другим речима, противника никада не смете да изгубите из вида. По уласку у салу, опрема се распоређује на поду, потом клекнете и чекате док учитељ не каже да тренинг може да почне. На тренингу само један човек командује и нико не може било шта да му приговори”.

Сваки тренинг кенда почиње медитацијом што само сведочи о коренима вештине. Наиме, веома јак утицај на живот самураја имао је будизам и то посебно зен-будизам који је имао одлучујућу улогу у њиховом увежбавању да владају собом и да користе оружје. Тај утицај одража-

КЕНДО КОД НАС

У Југославији кендо се вежба од 1978. године, а тек пре пет година је и озваничено његово постојање на овим просторима формирањем Кендо савеза Србије. Поред такмичења у земљи, најуспешнији такмичари из наше земље ове године учествоваће на Светском првенству на Тајвану док ће идуће године учествовати на Европском првенству у Португалији.

вао се и на њихов однос према смрти која је за њих била “лакша од пера”.

ДУША САМУРАЈА

Јапанци као ратнички народ сами су правили оружје којим су се борили као што су у Европи правили стреле и лукове, копља, штитове. Како је мач самураја сматран талисманом, односно “душом самураја”, израда сечива представљала је религиозан и свечан чин. У то време власник ковачнице је сваког дана чистио организам ритуалном светом водом. Он и његови помоћници загревали су и ковали сечиво, издвојени од света, све док га не би завршили, а то је био посао који је могао потрајати и по неколико недеља.

Иначе, у кенду се употребљава осам врста мачева, а катана или шинкен је једини оштар мач. Остали су за вежбање. Сечиво катане је направљено тако да једним ударцем може да пресече човека дијагонално по грудима. Данас катане имају високу цену, док су историјски експонатни заштићени и не износе се из Јапана.

Од наших саговорника сазнајемо и разлику између кенда, који је такмичарска дисциплина, и његовог саставног дела јаида који представља вештину барања мачем. Јаидо се вежба са катаном или јастом. Док вежбачи кенда носе заштиту, у јаиду то није потребно пошто вежбачи изводе само кате – замишљене борбе и засеке.

Иако је, у својој основи, кендо вештина нападања, пошто су самураји увек ишли напред у освајачке походе, данас његови строги закони не дозвољавају вежбачима да употребе мач ван вежбалишта.

“Неки људи, нарочито они млађи, долазе да тренирају кендо са погрешном идејом о самом спорту а она се своди на питање колико могу да искористе научене вештине мачевања у практичном животу. Онај ко дође са таквим жељама не задржава се дуго у нашим вежбаоницама. Баш због тога свако ко жели да тренира кендо на почетку добија својеврстан писмени задатак у коме треба да напише шта га је привукло том спорту и шта очекује да ће да научи. На задатку се може добити и негативна оцена”, каже председник Кендо савеза Србије који је у свом саставу написао да је кендо као старо вино: што га дуже тренирате, све вас више привлачи.

У кенду, као и у свим другим борилачким спортовима и вештинама, постоје звања. Виша звања у другим спортовима најчешће се стичу код нас у земљи, а у кенду је неопходно да у комисији буде барем петорица Јапанаца старијих од шездесет година са положеним осмим даном (у свету ниједан белац нема осми дан), па се полагања углавном обављају на великим светским такмичењима. Том приликом полажу се теоријска питања, кате технике и две борбе. ■

Сања САВИЋ